

Michał KORNASIEWICZ

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Dziejic Kowalski Kornasiewicz i Partnerzy
w Rzeszowie

PRAWNE ASPEKTY ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ I ZBIOROWEGO ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW

LEGAL ASPECTS OF COLLECTIVE WATER SUPPLY AND COLLECTIVE SEWAGE TREATMENT

The study was based mainly on the provisions of the act of the 7th of June 2001 on the collective water supply and collective sewage treatment. It presents the premises of the legislator related to the functioning of the water supply and sewage treatment sector including in particular permissions to supply water and treat sewage collectively, the distribution of tasks between municipalities and water supply and sewage companies taking into consideration the principles of liability of the above entities for failing to meet the obligations imposed by the above mentioned act and the principles of rendering services of collective water supply and sewage treatment (the general rule of the contractual mode and cases of binding administrative nature). Additionally, the study refers to the legislator balancing the public interest and the company's interest, which is manifested in particular in the right to terminate water supply or sewage system connection and the right to obtain profit by a water supply and sewage company. The study discusses also the obligation of the water supply and sewage company to ensure that its facilities are capable of supplying water and disposing of sewage in a continuous and reliable way and the obligation to build water supply and sewage facilities.

1. Uwagi wstępne

Uwarunkowania prawne mają podstawowe znaczenie dla funkcjonowania każdej płaszczyzny życia gospodarczego. Nie inaczej jest z działalnością z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, która do działalności musi być prowadzona w zgodzie m.in. z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U.2006.123.858 j.t.) – zwaną dalej Ustawą. Przepisy Ustawy określają zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, zasady tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody, niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków, wymagania dotyczące jakości

wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także zasady ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów.

2. Funkcjonowanie przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych

Ustawodawca stawia przed przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków szereg obowiązków.

2.1. Pojęcie przedsiębiorcy wodociągowo - kanalizacyjnego

W pierwszej kolejności wyjaśnić należy, że za przedsiębiorcę wodociągowo - kanalizacyjnego uważany jest przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność (art. 2 pkt 4 Ustawy). W związku z pozostawianiem zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w sferze zadań własnych gminy należy ono do sfery użyteczności publicznej, a jego celem jest bieżące i nieprzerwane zaspakajanie zbiorowych potrzeb ludności. Z art. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, wynika, że z zasady gospodarka komunalna jest prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego w formach samorządowego zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego. Nie oznacza to jednak, że powyższe formy działania są jedynymi. Jednostki samorządu terytorialnego mogą w drodze umowy powierzać wykonywanie zadań z zakresu gospodarki komunalnej osobom fizycznym, osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, z tym, że jeżeli do prowadzenia danego rodzaju działalności jest wymagane uzyskanie zezwolenia, jednostki samorządu terytorialnego mogą powierzyć wykonywanie zadań wyłącznie podmiotowi posiadającemu wymagane zezwolenie. Wybór sposobu i form prowadzenia gospodarki komunalnej należy do organów stanowiących gminy.

2.2. Zezwolenie na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków

Punktem wyjścia dla rozważań związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego jest uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Decyzję zezwalającą na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania wydaje wójt (burmistrz, prezydent miasta). Przesłanki udzielenia takiego zezwolenia zostały określone w art. 16 ust. 2 Ustawy i należą do nich:

- posiadanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedziby i adresu, oddziału lub przedstawicielstwa;

- posiadanie środków finansowych lub udokumentowanych możliwości ich uzyskania w wysokości niezbędnej do prawidłowego prowadzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków;
- posiadanie środków technicznych odpowiednich do zakresu działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

O ile pierwsza z przesłanek nie budzi wątpliwości, o tyle druga i trzecia, które mają charakter ocenny mogą być źródłem komplikacji przy wydawaniu decyzji. Nie może budzić wątpliwości, że organ administracyjny właściwy do rozpoznania wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, ma prawo w szczególności zbadać, czy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne spełnia warunki określone w art. 16 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, a przed podjęciem decyzji w tej sprawie może wezwać przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne do uzupełnienia brakującej dokumentacji oraz dokonać kontrolnego sprawdzenia faktów podanych we wniosku o udzielenie zezwolenia w celu stwierdzenia, czy konkretne przedsiębiorstwo spełnia warunki wykonywania działalności objętej zezwoleniem.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury wyrażonym w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 30 września 2009 r. o sygn. akt II SA/Wr 303/09: „oceniając, czy przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne spełnia warunki określone w art. 16 ust. 2 Ustawy, organ administracyjny winien uwzględnić brzmienie tego przepisu, a w szczególności powinien wziąć pod uwagę, że w pkt 2 i 3 art. 16 ust. 2 zawarto wymóg posiadania środków finansowych (pkt 2) i technicznych (pkt 3), a nie wymóg bycia ich właścicielem. Dokonując wspomnianej oceny organ winien mieć na względzie aktualną faktycznie zachodzącą sytuację przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a nie sytuację hipotetyczną, jaka w jego subiektywnym odczuciu może nastąpić, bowiem jeżeli przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne rzeczywiście przestanie spełniać warunki określone przepisami prawa, wymagane do wykonywania działalności określonej w zezwoleniu, stosownie do art. 18a ust. 1 pkt 2 Ustawy, w takim przypadku wójt (burmistrz, prezydent miasta) cofa zezwolenie”. Powyżej zaprezentowane stanowisko należy w pełni podzielić.

Wniosek o wydanie zezwolenia powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego ubiegającego się o zezwolenie, jego siedzibę i adres;
- 2) określenie przedmiotu i obszaru działalności;
- 3) określenie środków technicznych i finansowych, jakimi dysponuje wnioskodawca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności objętej wnioskiem;
- 4) informacje o wynikach ekonomicznych dotychczasowej działalności gospodarczej wnioskodawcy;
- 5) informacje charakteryzujące poziom świadczonych usług w zakresie ilości, jakości oraz ciągłości dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków;
- 6) informacje o technologiach stosowanych lub przewidzianych do stosowania przy dostarczaniu wody oraz odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków;
- 7) określenie terminu podjęcia działalności objętej wnioskiem;
- 8) numer w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 9) projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Jeżeli wniosek nie spełnia wymagań formalnych wójt (burmistrz, prezydent miasta) wzywa przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do uzupełnienia w wyznaczonym terminie, jednak nie krótszym niż 14 dni, brakującej dokumentacji poświadczającej, że

spełnia ono warunki określone przepisami ustawy, wymagane do wykonywania zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Wezwanie do usunięcia braków jest czynnością materialno – techniczną i musi spełniać wymogi określone w art. 54 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2013.267 j.t.).

Dodatkowo organ wydający decyzję zezwalającą na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków ma uprawnienie kontrolne polegające na prawie zweryfikowania faktów podanych we wniosku o udzielenie zezwolenia. Celem takiego postępowania jest stwierdzenie, czy przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne spełnia warunki wykonywania działalności objętej zezwoleniem.

Podkreślenia wymaga, że ustawodawca zwalnia od obowiązku uzyskania zezwolenia gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, o ile prowadzą działalność na obszarze własnej gminy. Jednostki te zobowiązane są do opracowania projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Projekt powinien zostać opracowany przed rozpoczęciem działalności przez w/w jednostkę.

Zezwolenie wydawane jest na czas nieokreślony, chyba że we wniosku zawarte zostało żądanie wydania czasowego zezwolenia.

Wszelkie zmiany danych określonych w zezwoleniu muszą być niezwłocznie zgłaszane organowi wydającemu zezwolenie.

Ustawa przewiduje również możliwość uzyskania przyrzeczenia wydania zezwolenia czyli tzw. promesy. Promesa, podobnie jak decyzja o zezwoleniu, jest wydawana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i ma postać decyzji. Organ wydający promesę może uzależnić udzielenie zezwolenia od spełnienia warunków wykonywania działalności objętej zezwoleniem. Termin ważności promesy, który jest jej elementem koniecznym nie może być krótszy niż 6 miesięcy.

Cofnięcie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków może mieć dwojaki charakter:

- 1) obligatoryjny – w sytuacji gdy: a) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu wykonywania działalności gospodarczej objętej zezwoleniem; b) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przestało spełniać warunki określone przepisami prawa, wymagane do wykonywania działalności określonej w zezwoleniu; c) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie usunęło, w wyznaczonym przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) terminie, stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego z przepisami prawa regulującymi działalność gospodarczą objętą zezwoleniem.
- 2) fakultatywny – w sytuacji gdy: a) stanowią tak przepisy odrębne; b) przedsiębiorca nie podjął, mimo wezwania, lub zaprzestał wykonywania działalności określonej w zezwoleniu.

2.3. Podstawowe obowiązki techniczno – organizacyjne przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego

Podstawowymi obowiązkami techniczno – organizacyjnymi przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego są:

- 1) zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny;
- 2) zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków.

Zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń do realizacji określonych w pkt. 1 zadań jest podstawą do prawidłowego wykonywania zobowiązań jakie nakładają na przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne przepisy Ustawy oraz zawartych umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków. Zauważyć wypada, że obowiązek dbałości o sieć ciąży na przedsiębiorstwie wodociągowo –kanalizacyjnym, o ile jest ono jej posiadaczem. Przez sieć należy rozumieć przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.

Zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków odbywa się poprzez prowadzenie regularnej kontroli jakości wody, niezależnie od kontroli przeprowadzanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Konsekwencją dostarczenia wody o jakości nieodpowiadającej przepisom jest obowiązek obniżenia należności za świadczone usługi. W decyzji z dnia 10 lipca 2006 r. (RKT 43/2006) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że prawo odbiorcy do domagania się upustu jakościowego stanowi o istocie istniejącej w prawie cywilnym zasady ekwiwalentności świadczeń. Upust stanowi zatem „dopełnienie niepełnego świadczenia dostawcy poprzez odpowiednie obniżenie wartości świadczenia pieniężnego w celu przywrócenia ekwiwalentności świadczeń stron w umowie wzajemnej”. Przedsiębiorstwo nie może zatem w umowie z góry określać maksymalnego wskaźnika upustów.

2.4. Zasady świadczenia usług zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1. Ustawy dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Jak słusznie zauważa Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 17 października 2007 r. o sygn. akt II OSK 1309/07 „przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne jest zobowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzeniu w wodę lub odprowadzaniu ścieków z osobą, której nieruchomości została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy, a co za tym idzie przedsiębiorstwo to - dostawca usług - nie może uzależniać zawarcia umowy od warunków nieprzewidzianych art. 6 Ustawy”. Zgodnie z wyżej cytowanym orzeczeniem wolą ustawodawcy było zobowiązanie przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych do zawierania umów z każdą osobą, której nieruchomości została przyłączona do sieci i która wystąpiła z wnioskiem o zawarcie umowy, a co za tym idzie art. 490 k.c. nie może mieć do umów o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków zastosowania.

Elementy istotne umowy zostały określone przez prawodawcę w ust. 3 art.6 Ustawy, i należą do nich postanowienia dotyczące:

- 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia;
- 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń;
- 3) praw i obowiązków stron umowy;
- 4) warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług;
- 5) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych;
- 6) ustaleń zawartych w zezwoleniu, o których mowa w art. 18;
- 7) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

Zaprezentowany wyżej katalog ma charakter otwarty, a strony mogą dowolnie kształtować treść stosunku zobowiązaniowego, byleby nie sprzeciwiała się ona właściwości stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Ustawodawca określając krąg podmiotów z którymi może być zawarta umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków nie zawęził go wyłącznie do osób posiadających tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, do której ma być dostarczana woda lub z której mają być odprowadzane ścieki, ale uwzględnił również osoby korzystające z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.

W przypadku nieruchomości zabudowanych budynkiem wielolokalowym lub budynkami wielolokalowymi, umowa o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków, jest zawierana z ich właścicielem lub z zarządcą. Należy zaznaczyć, że od reguły tej prawodawca przewidział wyjątek. W razie wniosku właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego lub budynków wielolokalowych złożonego przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, przedsiębiorstwo to zawiera umowę o dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków także z osobą korzystającą z lokalu wskazaną we wniosku, jeżeli spełnione zostaną następujące przesłanki:

- 1) instalacja wodociągowa w budynku jest wyposażona w wodomierze, zainstalowane zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi, przy wszystkich punktach czerpalnych;
- 2) jest możliwy odczyt wskazań wodomierzy w terminie uzgodnionym przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne z właścicielem lub zarządcą;
- 3) właściciel lub zarządcą rozlicza, zgodnie z art. 26 ust. 3 Ustawy, różnicę wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody;
- 4) właściciel lub zarządcą na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1, reguluje należności wynikające z różnicy wskazań między wodomierzem głównym a sumą wskazań wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych wody;
- 5) właściciel lub zarządcą określa warunki utrzymania wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych oraz warunki pobierania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami;
- 6) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody do lokalu bez zakłócania dostaw wody do pozostałych lokali; w szczególności przez możliwość przerywania dostarczania wody do lokalu rozumie się założenie plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu;
- 7) został uzgodniony z właścicielem lub zarządcą sposób przerywania dostarczania wody z punktów czerpalnych znajdujących się poza lokalami, bez zakłócania dostaw wody do lokali.

Przed złożeniem wniosku, o którym mowa powyżej, właściciel lub zarządcą ma obowiązek poinformować osoby korzystające z lokali o zasadach rozliczeń (pkt 3 i 4 powyżej), oraz o obowiązku regulowania dodatkowych opłat wynikających z taryf za dokonywane przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne rozliczenie.

Obowiązkiem osoby korzystającej z lokalu jest udostępnienie lokalu w celu zainstalowania wodomierzy oraz dokonywania ich odczytów, legalizacji, konserwacji i wymiany.

2.5. Odcięcie dostawy wody lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego

Uprawnienie przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego do odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza uaktualnia się w razie:

- 1) wykonania przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego w sposób niezgodny z przepisami prawa;
- 2) nie uiszczenia przez odbiorcę usług należności za pełne dwa okresy obrotowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;
- 3) stwierdzenia, że jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzenia celowego uszkodzenia albo pominięcia urządzenia pomiarowego;
- 4) stwierdzenia nielegalnego poboru wody lub nielegalnego odprowadzania ścieków.

Odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego może dokonać wyłącznie przedsiębiorstwo wodociągowo kanalizacyjne. W tym zakresie w pełni podzielić należy pogląd Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wyrażony w wyroku z dnia 14 kwietnia 2011 r., sygn. akt I ACa 278/11, że ustawa nie przewiduje możliwości odcięcia dostawy wody przez inne podmioty niż przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne, w tym właściciela czy zarządcę budynku wielolokalowego, gdy użytkownik lokalu mieszkalnego zalega z płatnościami. Zdaniem Sądu przepis art. 8 Ustawy musi być interpretowany ściśle i zgodnie z jego literalnym brzmieniem. Daje on bowiem możliwość ograniczenia korzystania z wody pitnej w ściśle określonych wypadkach i określonemu podmiotowi (tu: przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne) i tylko ten podmiot może odciąć dostawę wody. Jest to uprawnienie reglamentacyjne, a nie wolnościowe.

W razie odcięcia dostaw wody z przyczyn określonych w pkt. 1 i 2 powyżej obowiązkiem przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego jest zobowiązane do równoczesnego udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwościach korzystania z tego punktu. Niewątpliwie jest to element łagodzący sankcję odcięcia wody. Ponadto, w informacji o zamiarze odcięcia dostaw lub zamknięcia przyłącza muszą znaleźć się informacje o zastępczych punktach poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Prawo do odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego jest jednym z przejawów równoważenia przez ustawodawcę interesu publicznego i interesu przedsiębiorstwa.

2.6. Obowiązek zapewnienia budowy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych

W art. 15 Ustawy nałożony został na przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne obowiązek zapewnienia budowy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, z tym zastrzeżeniem, że w sytuacji, gdy w gminie nie działa przedsiębiorstwo, to gmina jest podmiotem zobowiązany. W tym miejscu warto zacytować J. Rotko, w którego opinii ocena obowiązku budowy urządzeń od strony przedmiotowej prowadzi do konkluzji, że nie ma on charakteru bezwzględny, lecz warunkowy. Uzasadnieniem dla takiego stanowiska jest fakt, że budowa urządzeń nie jest celem samym w sobie, lecz

środkiem do realizacji zadań. Jeśli zadania te są wykonywane w ramach istniejącej sieci i nie przewiduje się rozwoju, wówczas obowiązek nie powstaje. Budowę urządzeń zapewnia się wyłącznie wtedy, gdy jest to konieczne. Warunkowość obowiązku ma jeszcze jeden wymiar: przedsiębiorstwo (czy też gmina) nie musi wyposażać w sieci każdą nieruchomość, na której planowane są inwestycje mieszkaniowe. Byłoby to nieracjonalne, choćby z uwagi na ryzyko finansowe, jakie ponosi inwestor. Nie należy nim obarczać gminy. Ponadto obowiązkom przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego (jak też gminy) nie towarzyszy odpowiadające im treścią roszczenie właścicieli nieruchomości, którego istotą jest prawo żądania wykonania sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej, ani tym bardziej prawo żądania wykonania jej w określony sposób, zapewniający w przyszłości właściwą realizację umowy cywilnoprawnej.

3. Podsumowanie

Zagadnienia prawne związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych należy uznać za niezwykle istotne nie tylko z punktu widzenia funkcjonowania gospodarstw domowych, ale również przedsiębiorców. Z uwagi na fakt, że obowiązek zagwarantowania zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków spoczywa na gminach w ramach realizacji zadań własnych omawiana problematyka ma również istotne znaczenie z perspektywy działalności podstawowej jednostki samorządu terytorialnego. Wydaje się, że w niedalekiej przyszłości kluczowym problemem w obszarze unormowań obejmujących branżę wodno-kanalizacyjną będzie ich dostosowanie do realiów stałego postępu technologicznego i społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień środowiskowych i ekologicznych. Stanowi to niewątpliwie podstawowe wyzwanie dla prawodawcy europejskiego i krajowego.

Bibliografia

- [1] Bojarski P., Radecki W., Rotko J. Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Komentarz. LEX/el
- [2] Krüger J. Niedozwolone praktyki przedsiębiorstw kanalizacyjnych. WiK 2007, nr 8.
- [3] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2005 r., II SA/Wr 441/04
- [4] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 października 2007 r., II OSK 1309/07
- [5] Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Antymonopolowego z dnia 21 marca 2002 r., XVII Ama 58/01